

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Polityka historyczna w procesie kształtowania wizerunku i działaniach komunikacyjnych samorządu terytorialnego. Casus Radzymina.

Autor: mgr Tomasz Knecht

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest polityka historyczna w działaniach polskich samorządów, gdzie jako badawczy case study przyjęto zaangażowanie miasta i gminy Radzymin w latach 1990-2020 w upamiętnianie Bitwy Warszawskiej 1920.

Celem niniejszej dysertacji było zbadanie fenomenu lokalnej polityki historycznej a także roli, jaką odgrywała ona w działalności związanej z kształtowaniem wizerunku oraz działaniach komunikacyjnych, podejmowanych przez władze samorządowe miasta i gminy Radzymin w latach 1990-2020.

Składająca się z czterech rozdziałów praca ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje przede wszystkim nauki o polityce i administracji oraz, w mniejszym stopniu, nauki o komunikacji społecznej i mediach. W pierwszym z nich zawarto sformułowany precyzyjnie problem badawczy i hipotezy badawcze oraz wyjaśnienia odnośnie do sposobu dokonania analizy materiału badawczego, a także przedstawiono wykorzystane w rozdziałach empirycznych metody i narzędzia badawcze. Rozdział drugi w swych założeniach stanowić ma kompendium wiedzy teoretycznej, związanej z pojęciami pamięci zbiorowej, polityki historycznej oraz specyfiką funkcjonowania lokalnej polityki historycznej. W rozdziale trzecim przedstawiono zagadnienia związane z kształtowaniem wizerunku i działaniami komunikacyjnymi opartymi o lokalną politykę historyczną. W części badawczej rozdziału pokazano przykłady takich działań, zrealizowanych w Radzyminie w latach 1990-2020, zaś wnioski z analizy tych przykładów stanowić miały podstawę do weryfikacji hipotezy badawczej, związanej z budowaniem wizerunku i prowadzeniem działań komunikacyjnych. Rozdział czwarty, w którym dla pokazania pełnego obrazu opracowanego trzydziestolecia oraz wykazania ewentualnych różnic pomiędzy centralną a lokalną polityką historyczną, zarysowano ogólnopolskie tło polityczne, w wyniku przeprowadzonych analiz przyniósł odpowiedzi pomocne w rozstrzygnięciu postawionych hipotez, związanych z rolą

lokalnej polityki historycznej w budowaniu wizerunku i działaniach komunikacyjnych prowadzonych przez samorząd terytorialny i lokalną społeczność Radzimina.

Jako zasadniczą ramę teoretyczną przyjęto wykrystalizowane w dziedzinie nauk społecznych teorie dotyczące polityki historycznej i pamięci zbiorowej. Dobierając metody i techniki badawcze, w niniejszej pracy zdecydowano się na użycie stosowanych szeroko w dziedzinie nauk społecznych: metody analizy danych zastanych, metody analizy mediów (z użyciem wystandaryzowanego arkusza analizy, jako użytej techniki badawczej) oraz metody pogłębionego wywiadu indywidualnego, natomiast dla wyciągnięcia jak najpełniejszych wniosków z użycia tych trzech metod, zastosowano jeszcze triangulację metod badawczych. W rozdziałach poświęconych metodologii i teorii dotyczących polityki historycznej, zastosowano także metody analizy i syntezy literatury przedmiotu oraz desk research.

W oparciu o przeprowadzoną w pracy analizę, oraz zebrane wnioski, odnosząc się do postawionych na wstępie pytań badawczych stwierdzić można, że postawione (i wymienione poniżej) hipotezy badawcze zostały zweryfikowane pozytywnie:

1. Polityka historyczna, w szczególności związana z Bitwą Warszawską 1920 roku, na przestrzeni lat 1990-2020 stanowiła istotny element w kreowaniu wizerunku miasta oraz była jednym z głównych tematów w działaniach komunikacyjnych prowadzonych przez samorządowe władze Radzimina;
2. Działania samorządowych władz Radzimina oraz lokalnej społeczności, mające związek z aktywnym prowadzeniem polityki historycznej, choć nie stały w opozycji do krajowej polityki historycznej, kreowanej przez następujące po sobie centralne władze państwowe, nacechowane były dużą dawką niezależności w zakresie planowania i realizacji celów, związanych z upamiętnianiem Bitwy Warszawskiej 1920 roku;
3. Rywalizacja o uznanie tytularnego pierwszeństwa w upamiętnianiu „Cudu nad Wisłą” i wykorzystywanie w tym celu elementów polityki historycznej, była główną przyczyną napięć i rzutowała na relacje w strukturach samorządowych;
4. Samorządowe władze Radzimina działań podejmowanych na rzecz upamiętniania Bitwy Warszawskiej nie określały mianem prowadzenia „polityki historycznej”, czy też „lokalnej polityki historycznej”;
5. Mimo bezsprzecznych zasług mieszkańców i władz Radzimina dla kultywowania pamięci o bohaterach sierpnia 1920 roku, podkreślanych wielokrotnie przez czołowych polityków, nie przeważały one w momencie podejmowania przez władze centralne decyzji o budowie Muzeum Bitwy Warszawskiej w Ossowie. Tym samym wieloletnie starania o monumentalne utrwalenie pamięci o „Cudzie nad Wisłą” w Radziminie, odwołania do historii tego miejsca,

obecność na radzymińskich uroczystościach najwyższej rangi polityków i osobistości, z papieżem Janem Pawłem II włącznie, okazały się być słabsze od woli politycznej, przynajmniej w wymiarze materialnym.

Wyniki dokonanych badań przyniosły także dodatkowe wnioski:

- brak decyzji władz centralnych o budowie muzeum w Radzyminie, nie oznaczał końca starań lokalnych społeczności o okazały wyraz pamięci o Bitwie, ani zaprzestania organizacji rocznicowych uroczystości;
- deklarowana przez czołowych polityków przychylność wobec działań lokalnej społeczności oraz władz samorządowych Radzimina, która jednak, mimo miejscami sprzyjającego „klimatu politycznego”, nie przełożyła się na realne działania władz centralnych, może być przykładem rozbieżności pomiędzy lokalną a centralną polityką historyczną.

Zweryfikowane hipotezy badawcze oraz wyciągnięte dodatkowe wnioski, jak również szczegółowe wyniki przeprowadzonych analiz, z pewnością mają potencjał do porównywania z podobnie rysującymi się problemami badawczymi.